

Mørke Kær
56°19'49.2"N 10°20'50.5"E

Skitseplan

Hornslet-Mørke Sol

Natur- & rekreative indsatser

02. september 2024

Urland

momentum
green energy

Pungmejse (Remiz pendulinus)

Introduktion

Hornslet-Mørke Sol er et muligt solcelleanlæg udviklet af Momentum Energy Group A/S sammen med to lokale lods-ejere. Anlægget vil dække et areal på omkring 105 hektar, og vil kunne levere en grøn strømproduktion på 114.000.000 kWh årligt. Det svarer til cirka 25.000 husstandes årlige elforbrug.

I forbindelse med realiseringen af Hornslet-Mørke Sol og omlægningen fra intensiv landbrugsdrift til solcelleanlæg er der et stort potentiale i at forbedre forholdene for den eksisterende natur i og omkring Mørke Kær og Viekær. Der er derfor udarbejdet denne skitseplan for natur- og rekreative tiltag med forslag til 9 forskellige indsatser der kan forbedre de lokale naturforhold, samt give besøgende bedre adgang til naturen omkring Mørke- og Viekær.

Indsatserne beskrevet i denne skitseplan er udarbejdet af biologer og planlæggere hos Urland. Vi håber derudover at få en masse forslag og input fra borgerne i området til en plan for at styrke biodiversiteten og rekreative tiltag i området.

Indsatserne læner sig op ad Syddjurs Kommunes Biodiversitetsstrategi (2022). I Biodiversitetsstrategien peges der på de 4 største problemer for biodiversiteten i Syddjurs:

- » Manglen på naturlig skov
- » Manglen på naturlig afgræsning
- » Manglen på naturlige vådområder
- » Manglen på sammenhængende naturområder

Manglen på naturlig skov

Inden for projektområdet findes 3 mindre skovområder: en våd birkemose, en jagtremise med tætplantede nåletræer samt en såkaldt "energiskov" af poppel. Begrebet naturlig skov dækker over skove med gamle træer, lysninger, vand og artsvariation. Indsatserne omhandler derfor udtynding blandt de mørke nåletræer for at skabe mindre lysninger, samt omlægning af energiskoven til blandskov.

Manglen på naturlig afgræsning

De lysåbne naturtyper som mose, eng og overdrev er nogle af de mest artsrige naturtyper i Danmark. De er desværre også i stærk tilbagegang grundet stigende tilvoksning. Før i tiden blev disse naturtyper vedligeholdt af græssende kreaturer (og før det græssende vildt), men dette er sjældent længere tilfældet. Derfor foreslår vi at genindføre naturlig afgræsning på de naturområder omkring solcelleanlægget hvor det er muligt.

Manglen på naturlige vådområder

Området ved Mørke Kær er en gammel ådal og der har tidligere været gravet store mængder tørv der nu kan aflæses i søerne i moseområdet. Landbrugsarealerne og engene omkring Mørke og Viekær er drænet. Genopretning af vådområder er komplekst og kræver ofte større samarbejder med omkringliggende lodsejere, men vi ønsker at undersøge muligheden for vådområdegenopretning på et stort engområde der i dag fremstår meget tilgroet og som vil gavnes af både øget afgræsning og vådlægning.

Manglen på sammenhængende natur

Mindre, spredte naturområder og de arter som lever dér, er mere sårbare over for pludselige forandringer i deres miljø, som ekstraordinær tørke eller regn. Store sammenhængende naturområder er mere robuste over for disse forandringer. Ved projektområdet i Mørke Kær skal der både være plads til natur, mennesker og produktion og selv om vi derfor ikke kan skabe ét stort sammenhængende naturområde, vil vi alligevel arbejde med at skabe bedre sammenhæng mellem de eksisterende naturområder.

Skitseplan

Natur - & rekreative indsatser

1 Ekstensiv afgræsning

Naturarealer omkring Mørke Kær er mange steder truet af tilgroning. Ekstensiv afgræsning med robuste kvæg vil, med det rette græsningstryk, forbedre forholdene for lyskrævende arter og samtidig give besøgende et spændende indblik i naturpleje.

2 Shelters og stisystemer

Der etableres to nye shelterpladser/bålhytter. De kan fx etableres nær det eksisterende fugletårn i Mørke Kær og ved Viekær nærmere Hornslet. Omkring shelterpladserne og de to kær etableres trampestier for at give bedre adgang til at opleve naturen omkring kæret. Stisystemerne kan kobles sig på den større, gennemgående oplevelsessti.

3 Genoprettet våd eng

Nedlægningen af dræn og grøfter vil, sammen med ekstensiv afgræsning, forbedre betingelserne for fugtigbundsvegetationen og på sigt skabe en langt mere artsrig eng med flere blomstrende urter til gavn for bl.a. insekter og fugleliv.

4 Forslag til rekreativ forbindelse

Vi foreslår at etablere en ny oplevelsessti som forbinder Mørke og Hornslet. Oplevelsesstien bevæger sig igennem Mørke Kær, småbiotoper, levende hegn og langs det nye solcelleanlæg for at give adgang til og indblik i både klima- og naturindsatser.

5 Urterigt solcelleareal

Solcellearealet er i tæt forbindelse med flere beskyttede naturområder med en relativ stor artsdiversitet. Derfor prioriteres naturlig indvandring fremfor udsåning. Jorden udpines (ved slæt eller anden vis) for at fremskaffe næringsfattig jord til de øverste jordlag.

6 Udtynding i eksisterende jagtremise

En eksisterende jagtremise fremstår i dag relativt mørk med mange nåletræer. Langs remisens kant og udvalgte steder i remisen fældes nogle af nåletræerne som både bidrager med dødt ved og samtidig skaber en mere varieret skovlandskabstype.

7 Faunakorridor

Den eksisterende birkemose og jagtremise er i dag afskåret af marker. Vi vil forbinde dem med bånd af hjemmehørende buske og træer og således skabe en lang, sammenhængende passage, hovedsageligt for fauna, fra Skørring Å ved Mørke Kær i nord til Viekær mod Assenbakke-området i syd.

8 Naturlig indvandring

Her udlægges de eksisterende markarealer til naturlig indvandring fra de omkringliggende naturområder ved Viekær med relativ høj naturværdi. Områderne vil også kunne indgå i en ekstensiv afgræsning.

9 Omlægning til blandskov

De største træer i den eksisterende energiskov efterlades som ammetræer for ny beplantning - resten fældes og der udplantes til passende skovudviklingstype ift. jordbund og fugt.

Urland

